

»Antibiotikaresistens lika allvarligt som HIV«

Antibiotikaresistens är ett minst lika allvarligt problem som HIV på sikt. Det behövs en betydligt större politisk medvetenhet, säger professor Otto Cars, ordförande i nätverket Strama.

II Strama, strategigruppen för rationell antibiotikaanvändning och minskad antibiotikaresistens, ett nätverk av experter från myndigheter och organisationer, bildades i Sverige för tio år sedan och arbetet har haft effekt. Det märktes vid Stramas internationella jubileumssymposium i Stockholm förra veckan.

Sverige har blivit ett föregångsland på området. Det globala frivilliga nätverket React som samlades i Uppsala efter symposiet har svenskt ursprung.

Problemen är mindre i Sverige och antibiotikaanvändningen är mycket lägre än de flesta andra länder i Europa. Och den har minskat mer här än i de övriga nordiska länderna de senaste tio åren.

– Vi är försiktigare med läkemedel generellt och med antibiotika. Frågan med antibiotika i djurfoder har hjälpt oss mycket och Sverige har lyckats vända hela EU till att sluta med det. Strama har blivit ett varumärke för sund antibiotikapolitik, säger Otto Cars.

Den 1 januari 2006 införs förbudet mot antibiotika i djurfoder i hela EU.

På initiativ av den svenska regeringen har WHO antagit en resolution om hur antibiotikaresistensen ska begränsas baserad på Strama-modellen med lokala arbetsgrupper bland annat. Enbart riktlinjer har visat sig inte fungera.

Mer pengar till Strama

Att problemet medvetandegjorts hos svenska politiker visade sig också när folkhälsominister Morgan Johansson i sitt inledningstal berättade att Strama nu kommer att få permanenta och utökade statsbidrag, 10 miljoner kronor om året.

En fin tioårspresent tyckte Otto Cars som »togs på sängen« av nyheten. Nu kan nätverkets ledningsgrupp planera mer långsiktigt.

Läs mer:

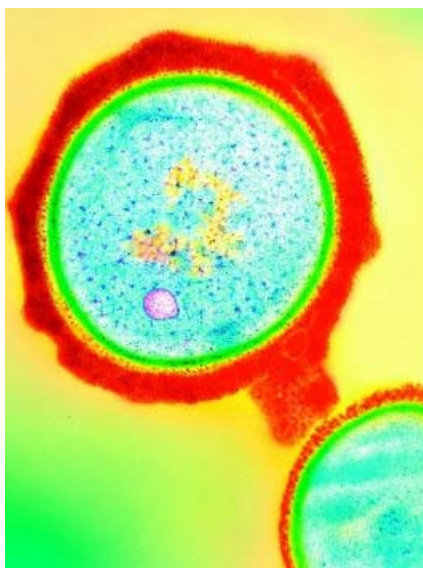
Om Strama: <http://www.strama.se>

Om nätverket React:

<http://www.reactgroup.org>

Om riktade forskningsanslag från EU:

<http://www.cordis.lu>

Vacker men farlig: Meticillinresistent stafylokokbakterie.

Även om Otto Cars berömmar den svenska läkarkåren för att ha tagit till sig budskapet finns det mer att göra. Den enskilde läkaren kan ta den tid som behövs för att ställa så säker diagnos som möjligt. Det kan också vara bra att komma överens med patienten om att avvakta ett slag och ta ut receptet först om hon eller han inte blir bättre av sig själv.

Men antibiotikaresistensen respekterar inga nationsgränser, problemet är globalt. Redan idag dör många i svåra luftvägsinfektioner runt om i världen.

– Det beror delvis på att det inte finns läkemedel men också på att de läkemedel som finns inte fungerar.

Det värsta framtidsscenarioet är skrämmande. Utan framtida skydd mot infektioner ökar riskerna med till exem-

pel cytostatikabehandling och kirurgiska ingrepp som organtransplantationer.

– Risken att dö av sådana ingrepp blir större.

Otto Cars menar att vi har levt i en falsk trygghet de senaste 60 åren, med en tro på att det alltid kommer något nytt preparat när resistens uppstår. Men så är det inte. Dels är det vetenskapligt svårt att ta fram nya preparat, dels är området inte tillräckligt attraktivt för läkemedelsindustrin.

– Vi måste ha nya läkemedel och det behövs ett större samhällsengagemang.

»Behövs en kulturrevolution«

Riktad forskning eller icke vinstdrivande läkemedelsföretag kan vara politiska lösningar för att få fram nya preparat. Men under tiden måste mer göras globalt och samordnat för att bromsa resistensutvecklingen. Antibiotikaanvändningen måste kontrolleras och hygienförhållandena förbättras. Det behövs ökad samordning.

– Det behövs en kulturrevolution, säger Otto Cars.

Endast hälften av världens länder har strategier mot antibiotikaresistens. Och hälften av alla antibiotikaförskrivningar i världen är felaktiga. Det berättade Kathleen Holloway, från Världshälsorganisationen WHO:s huvudkontor i Genève, under symposiet. Och WHO vet också vad som behöver göras men har inte tillräckliga resurser.

– Om en liten del av resurserna som används på medicinerna skulle läggas på att förhindra antibiotikaresistens skulle man åstadkomma mycket, sa hon.

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se

Andra skadliga effekter av antibiotika

II Förutom resistens kan antibiotika ha andra allvarliga konsekvenser. Den frågan ville Pentti Huovinen, forskningsprofessor vid finska Folkhälsoinstitutet, lyfta fram vid Stramas jubileumssymposium när han talade på temat Mikrober och människa – mindre kända hälsoeffekter av antibiotikaanvändning.

Förskrivare bör betänka inte bara resistensproblemet utan också att den normala bakteriefloran påverkas av antibio-

tika och att det kan ha allvarliga konsekvenser. Med en rad referenser pekade Pentti Huovinen på möjliga samband mellan antibiotikaanvändning och sjuklighet i bland annat bröstcancer, colon irritabile, tjocktarmscancer, autism och njursten. Brist på mikrober i tarmen kan också vara orsak till Crohns sjukdom.

– Om du äter antibiotika eller förskriver det vet du aldrig vad det har för effekter. Vi måste tänka mer på vilken skada det kan göra, sa han. **LT**